

(א) לקמן ע"פ: ט"ז: (ב) לקמן ע"פ: ט"ז: (ג) [לעיל מד: ושי"ג], (ד) [ע"י חוקי סנהדרין] (ה) [ע"פ ד"ה צבור ומספות זכאים ע: ד"ה אפי"ה] (ו) [קדושין מו: ט] (ז) [ל"ב כשמתיסר]

תורה אור השלם

1. ואם שור נבגד הוא מתמל שלשם והיורד בבגדיו ולא יקשרו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יוקרט: שמות כא כט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה השפא וכו' לפי דמיו דרבה ושור:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מבור כו'. דמחיים לא תסתר ע"י זכאים ע"פ ע"ה מורה"א אפילו:

רבינו חננאל

אמר רבינו לא דכילי עלמא אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך [הדרן ע"ך שור שנגח ד' ה"ח]

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

מה.

עין משפט
נר מצוה

ע"א א מ"י פ"ג מהל' גולה ואברהם הלכה ד סמג ע"פ ע"ג טו"ע מ"ז ס"י ש"ק סעיף א': ע"ב ב מ"י פ"ה מהל' חוקי ממון הלכה י סמג ע"פ סו: ע"ג ג ד מ"י ע"ג ט"ז הלכה ד סמג ע"ג טו"ע מ"מ ס"י ע"ג סעיף ט: מ

מבור. פי' צקונטרס לרדיא ומשנגמר דינו אינו מכור לאסור זהנאה ואפילו ר"ת דמפרש ^א דמחיים לא מיתסר מ"מ הרי אסור להשהותו לענות דינו וצמדהורה אחת פרש"י מכרו מכור לחמור ליה מוכר היה לך לשוחטו כיון שידעת שהרג ואת הוא לאפקדת אנפשא ולא הוי מקח טעות וא"ת וסיפא כשנגמר דינו דקמני אינו מכור מסתמא יודע שנגח ושנגמר דינו דומיא דרישא שידע שהרג וא"כ ליהוי מעות מתנה כמו במקדש אמותו"ו וי"ל שאין הכל בקרקעין בנין שור הנסקל וצבור שיכול להשהותו לעשות צו מלאכתו או אפילו לשחטו סבור דש"י: **דאם** כו' ל"פ"ה

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מכור הקדישו מוקדש שחטו בשרו מותר החזירו שומר לבית בעליו מוחזר משנגמר דינו מכור אינו מכור הקדישו אינו מוקדש שחטו בשרו אסור החזירו שומר לבית בעליו אינו מוחזר ^בר' יעקב אומר אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר לימא בהא קמפלגני דרבנן סברי אין אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך ורבי יעקב סבר אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דא"כ נפלוג לענין חמץ בפסח אלא הכא בגומרינן דינו של שור שלא בפניו קמפלגני דרבנן סברי אין גומרינן דינו של שור אלא בפניו דאמר ליה אי אהדרתיה ניהלי הוה מערקנא ליה לאגמא השתא אתפשתייה לתוראי בידא דלא יכילנא לאשתעווי דינא בהדיה ור' יעקב סבר גומרינן דינו של שור שלא בפניו דאמר ליה סוף סוף מוגמר הוה גמרי ליה לדינא מאי טעמא דרבנן יהשור יסקל וגם בעליו יומת ^ג כמיתת הבעלים כך מיתת השור מה בעלים בפניהם אף שור בפניו ור' יעקב בשלמא בעלים בני טענה ניגהו אלא שור בר טענתא הוא: ימסרו לשומר חנם ולשוואל כו': תנו רבנן ארבעה נכנסו תחת הבעלים ואלו הן שומר חנם והשוואל נושא שכר והשוכר הרגו תמין נהרגין ופטורין מן הכופר מועדין נהרגין ומשלמין את הכופר וחייבין להחזיר דמי שור לבעליו חוץ משומר חנם אמרי היכי דמי אי דנטריה אפילו כולהו נמי ליפטרו ואי דלא נטריה אפילו שומר חנם ניהייב אמרי הכא במאי עסקינן ידנטריה שמירה פחותה ולא נטריה שמירה מעולה שומר חנם כלתה לו שמירתו הנך לא כלתה שמירתן אמרי כמאן אי כרבי מאיר דאמר

מכור. הוא לרדיא: הקדישו מוקדש. ונפקא מיניה לאי מיתתה מיניה מעל: מוחזר. ואע"ג דשקלי ליה צי דינא הוי שומר פטור דהא כשהחזירו שור מעליה הוא: אינו מוקדש. ללא ברשותיה דמריה קאי לאקדושיה: אין אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך. ונפקא מיניה לגול חמץ ועבר עליו הפסח והחזירו אינו מוחזר: דא"כ לדרבנן אין אומרינן: ליפלוג רבנן בחמץ בפסח ולימרו דחייב ואין קיימא לן בהגול ע"ס (לקמן ד' ט"ז): לדרבנן אומר לו הרי שלך לפניך דקמני גול חמץ ועבר עליו הפסח והחזירו וכן שור עד שלא נגמר דינו אומרינן לו הרי שלך לפניך אצל משנגמר לא והא סבירא לרבנן הוא דשמיעא להו וקמני דבחמץ בפסח מודו דאמרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך אלא דכילי עלמא אמרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך היכא דאיסורא ממילא אתא ליה כגון חמץ בפסח ולא מני א"ל האי לאו מידי הוא אצל הכל משום הכי אמרי רבנן אינו מוחזר דאמר ליה אתפסתייה לתוראי כו' והזיקא צדיקים הוא שהציאו לצי דינא. והאי דנקט אי אהדרתיה ניהליה לאו משום דחייבא דלא אהדריה הוא דא"כ בחמץ בפסח נמי לימא ליה אי אהדרתיה ניהליה הוא כילנא ליה ועוד לר' יעקב נמי נהי גומרינן דינו של שור שלא בפניו נימא ליה אי אהדרתיה ניהליה הוה שחיטנא ליה אלא דאלא אהדריה לא מחייבי ליה רבנן דהא קמהדר ליה השתא ואמרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך אלא חייביה משום דהולוכו לצידיים והכי קאמר ליה לא היה לך להולוכו לצידי דאי הוה צדי הוה מערקנא ליה מינייהו: סוף סוף מיגמר הוה גמרי ליה לדיניה. הלכך הוה ליה היקא דממילא ולא צדידים: מה בעלים בפניהם. כדכתיב עד עמדו לפני העדה למשפט (במדבר לה: א) דנטריה. שמירה מעולה: כולנה נמי נפטרו. מלמד שור בר משואל דהא אנוסין הם: שמירה פחותה. דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה: כלשה ליה שמירסו. דאין עליו להתחוק בשמירתו ודי בכך ולאו פשיעה היא הלכך לגבי בעלים פטור מדמי שור דהא סגי ליה בשמירה פחותה וצדי כפרה: והני לא כלשה שמירסו. שחייבין היו להתחוק בשמירתו שיהא שמור לבעליו ופשיעה היא מדי אהרונה ואצדיה: כמאן אי כר"מ. דאמר דמתניתין [ע"כ] מועד לא סגי ליה בשמירה פחותה ומשום הכי נמי קמני משלמין דמי:

מוסף רש"י

מכור. ולא יסקל דבעינן מיתה והעמדה בנין שיהא שוין כאלה (לקמן פ"ה). מוחזר. ופטור שומר (ש"ס). דאמר ליה אי אהדרתיה כו'. בשור שהמית הוא דלמך אין מוחזר משום דלמך ליה האי אסור הנאה לאו אסור דלמי עליה ממילא הוא כגון חמץ בפסח, אלא את קטלמיה צדיים נכנסו אלא מערקנא ליה לאגמא כו' (ש"ס).

היואל לסקל דמתניתין בתפיסה צדיים ליד צ"ד דומיא דברייתא דהיינו בהתפיסו צדיים וקשה לפירושו דאם זה היואל לא הוי הזק ניכר אפילו אתפסיה צדיים לא יתחייב ואם הוא ניכר אפילו תפסו צ"ד מאליהן למה יפטר וכי לא היה לו לשומר שלא יצא לידיו כן ועוד דאם הוא פטור כשתופסים אותו מאליהן ^א כשתופסים אותו צדיים נמי פטור דסוף סוף אפילו לא היה מתפיסו צדיים היו תופסים אותו מאליהן ולא הפסידו בעלים בהתפסתו כלום ונראה לר"י דבתפסיהו מאליהן נמי חייב דמה שנופל ליד צ"ד חשבו הזק ניכר וכיון דעל ידי פשיעה נפל ליד צ"ד חייב ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו בחמץ ועבר עליו הפסח שהוא הזק שאינו ניכר הלכך יכול לומר שם הרי שלך לפניך ור' יעקב לא חשיב הזק ניכר מה שנופל ליד צ"ד וגמרו את דינו כיון שאפילו לא בא לידם היו גומרינן את דינו ונמנא שאינו מפקד ע"י שצא לידם אלא כאלו גמרו דינו שלא בפניו חשיב לפי שגם אז היה נאסר והוי הזק שאין ניכר ולכך יכול לומר לו הרי שלך לפניך כמו בחמץ ועבר עליו הפסח ואי אהדרתיה לאו נמינת טעם הוא שהיה יכול להצילו ע"י כך שאין תלוי בזה כמו שפ"ה אלא כלומר לא היו גומרינן דינו שלא בפניו ועכשיו גרמת שנתפס צידם וגומרינן דינו ע"י מה שנופל צידם וכיון שנפסד ע"י מה שנופל צידם חשיב הזק ניכר ולא תוכל לומר הרי שלך לפניך וכן משמע בהניקין (גיטין ד' נ"ג): דבהיק ניכר אין יכול לומר הרי שלך לפניך דפריך ממתני' דגול מטבע ונפסק כו' ואי אמרת הזק שאין ניכר שמיה הזק פי' משום דחשיב כאלו ניכר אמאי אומר ליה הרי שלך לפניך גול הוא וממנא מעליה צדי עלשומי כי אין זה ממון שגול כיון שחשבו כאלו הזק ניכר כיון שגול היה ניכר ושווה תם דמזיק ברשות שומר אפילו קודם גמר דין אם יחזירו שומר לבעלים לא יפטר בכך כיון דמזיק ע"י פשיעה שומר ונפל ברשותו ניזק להחליט לו מיד לר"ע להשתעבד צו ולרצי ישמעאל לגבות מגופו והוה ליה הזק ניכר שהוא מופסד שנופל ברשות אחרים ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו שיכול לומר בשור שהרג אפילו לאחר גמר דין לר' יעקב ולרבנן קודם גמר דין ומופקד לכ"ע: אלא שור בר מענה הוא. ואפילו דרשין בעלמא כמיתת בעלים כך מיתת השור להך מילתא אין סבירא לדרוש: ח"ן' משומר חנם. הוא הדין דהוה מני למימר כולן פטורין בשמירה מעולה חוץ משואל דחייב באנוסים: אפ"ל' בידהו נמי ל"פ"ה